श्रीसोमनाथ-संस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्

परिणामः

(Outcomes)

W.E.F. 2020-21

॥पदविका-कार्यक्रमः॥
(Diploma Program)

प्रोग्राम कोड	प्रोग्राम	अपेक्षिताः परिणामाः (Outcomes)
06	पदविका	• एकवर्षात्मके पदविका-कार्यक्रमे अधीत्य छात्रः स्वेन चितस्य विषयस्य प्रारम्भिकं सैद्धान्तिकं ज्ञानं प्राप्स्यति • विषयस्य प्रायोगिकं ज्ञानं प्राप्स्यति • विषयस्य व्यवहरे प्रयोगे क्षमः भविष्यति • स्वस्य नियुक्त्यर्हतां वर्धयिष्यति • स्वव्यवसायद्वारा धनसम्पादने क्षमः भविष्यति • अल्पे काले तत्तद्विषये स्वकौशलं वर्धयिष्यति • सरलमानकसंस्कृतस्य परिचयं प्राप्स्यति • भारतीयसंस्कृतेः परिचयं प्राप्स्यति • राष्ट्रगौरवम् अनुभविष्यति

॥पदविका-विशिष्टकार्यक्रमाः॥

(Diploma Specific Programs)

विषयः – वैदिकगणितम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
1.	Diploma	• ज्ञान-विज्ञानानाम् महान् आकरोऽस्ति वेदः । तत्रैव श्रौतकर्मकाण्डप्रसङ्गे शुल्बसूत्राणां कुण्डमण्डपसिद्धेश्चोपयोगानुसारं मण्डपादि-वास्तु-कार्यं क्रियते । तथैव वैदिक-गणितसूत्राणामपि आधुनिक-गणितशास्त्रानुसारं तुलनात्मकानुसन्धानेन राष्ट्रलाभो भविष्यतीति हेतुना पाठ्यक्रमोऽयं प्रचाल्यते विश्वविद्यालयेन ।

विषयः – कर्मकाण्डम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
2.	Diploma	• कर्मकाण्डस्य प्राकृतिकः सम्बन्धः भारतीयसभ्यता-संस्कृतिभ्यां सह भारतीय-जनानां जीवनशैल्या च वर्तते । तत्र संस्काराणां भूमिका लोकानां व्यक्तित्वविकासाय मन्यते, अतो ह्येषा प्रत्याशाऽस्ति अस्य पाठ्यक्रमस्य ।

विषयः - ज्योतिषशास्त्रम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
3.	Diploma	• अनेन पाठ्यक्रमेण छात्राः ज्योतिषस्य त्रयाणां स्कन्धानां (सिद्धान्तसंहिताहोराणाम्) महत्त्वपूर्णव्यवहारिकविषयाणां ज्ञानं करिष्यन्ति तथा च मुहूर्त्त-वास्तु-इत्यादिविषयान् अधीत्य समाजाय अभीप्सितपरामर्शं दास्यन्ति । • ज्योतिषशास्त्रस्य विकासे स्वकीयं योगदानं दास्यन्ति ।

विषयः - वास्तुशास्त्रम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
4.	Diploma	• ज्योतिषशास्त्रस्य त्रयः स्कन्धाः सन्ति- सिद्धान्तः, संहिता, होरा च । संहितास्कन्धस्य मानवजीवने अत्यन्तमुपादेयता वर्तते । वास्तुशास्त्रं हि संहितास्कन्धस्यान्तर्गतमेव वर्तते । एवं ज्योतिषशास्त्रस्य अन्यतममङ्गमस्ति वास्तुशास्त्रम् । महत्त्वमभिलक्ष्य लोकोपयोगित्वं च अभिलक्ष्यैव श्रीसोमनाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन एकवर्षीय-वास्तुपदविकाऽऽभ्यासक्रमः सञ्चालितः। • अस्मिन् अभ्यासक्रमे बृहद्वास्तुमाला, वास्तुरत्नावली, सरलजन्मपत्रीविज्ञानञ्च सन्दर्भग्रन्थात् स्वीकृत्य वास्तुशास्त्रस्य लोकोपयोगिनः विषयाः सन्निवेशिताः सन्ति, येषाम् अध्ययनेन अध्येतारः वास्तुशास्त्रसम्बन्धितविषयेषु कुशलाः भविष्यन्ति।

विषयः – संस्कृत टीचिंग

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
5.	Diploma	• संस्कृतम् अधीत्य अधिकांशाः छात्राः शिक्षकाः भूत्वा प्राथमिक-माध्यमिकादि-विविधस्तरेषु संस्कृताध्यापनं कुर्वन्ति। समाजस्य संस्कृतस्य विषये याः धारणाः सन्ति ताः संस्कृतशिक्षकाणां कारणेन एव सन्ति। भविष्यतः संस्कृतशिक्षकाः एव ताः धारणाः परिवर्तयितुम् अपि शक्नुवन्ति। भविष्यतः संस्कृतशिक्षकाः उत्कृष्टाः भवेयुः इति एव अस्य पाठ्यक्रमस्य प्रमुखः हेतुः अस्ति। • अस्य पाठ्यक्रमस्य पठनेन छात्राः संस्कृतमाध्यमेनैव प्रारम्भिकं संस्कृतं पाठयितुं समर्थाः भविष्यन्ति। • पाठनसामर्थ्येन समम् एव छात्रेषु सरलसंस्कृतेन वाचिकं लिखितं व्यवहारं कर्तुम् अपि सामर्थ्यं विकसितं भविष्यति।

विषयः –POST GRADUATE DIPLOMA IN SANSKRIT, GUJARATI AND HINDU STUDIES,

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
6.	Diploma	• This study will introduce students to Hindu scripture. • Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. • Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered. • Students will be introduced to a unique style of interpretation of commentaries and other texts in Sanskrit

विषयः – GRADUATE DIPLOMA IN SANSKRIT, GUJARATI AND HINDU STUDIES,

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
7.	Diploma	• This study will introduce students to Hindu scripture. • Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. • Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered. • Students will be introduced to a unique style of interpretation of commentaries and other texts in Sanskrit

विषयः – मन्दिरव्यवस्थापनम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
1.	Diploma	• एतस्य पाठक्रमस्य अध्ययनेन छात्रः शिल्प-स्थापत्य-मूर्तिशास्त्राणां ज्ञानं प्राप्स्यति। • मन्त्रोच्चारणस्य, नीरजनस्य च विधिं ज्ञास्यति। • संस्कृतसम्भाषणस्य सामान्यं ज्ञानं प्राप्स्यति। • विविधेषु मन्दिरेषु निर्वर्त्यमानानाम् उत्सवानां, तेषां व्यवस्थापनस्य ज्ञानं प्राप्स्यति। • छात्राः दर्शनसम्बन्धि-व्यवस्थापनानां ज्ञानं प्राप्स्यति। • मन्दिरव्यवस्थापने अपेक्षितायाः आङ्ग्लभाषायाः संगणकस्य च ज्ञानं प्राप्स्यति।

विषयः - संगीतम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
00	Diploma in Music	• इमं पाठ्यक्रमम् अधीत्य छात्रः संगीतशास्त्रस्य परिचयात्मकं ज्ञानं प्राप्स्यति • संगीतप्रस्तुतेः प्रारम्भिकं प्रायोगिकं च ज्ञानं प्राप्स्यति • संगीतप्रस्तुतौ प्रारम्भिकस्तरीयं कौशलं प्राप्स्यति • कथाप्रवचनेषु संगीतस्य समन्वयं कर्तुं प्रभविष्यति

विषयः - नाट्यशास्त्रम्

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
00	Diploma in Natyashastra	• इमं पाठ्यक्रमम् अधीत्य छात्रः नाट्यशास्त्रस्य सैद्धान्तिकपक्षस्य प्रारम्भिकं ज्ञानं प्राप्स्यति • नाट्यस्य प्रायोगिकं ज्ञानं प्राप्स्यति • अभिनयस्य विविधान् प्रकारान् ज्ञास्यति • मञ्चप्रस्तुतिकौशलं प्राप्स्यति • नात्यविषयकान् आधुनिकसिद्धान्तान् अभिनयप्रयोगान् च ज्ञास्यति • संस्कृतसम्भाषणे कौशलं प्राप्स्यति

विषयः - योगः

Sr. No	U. G. & P.G	Outcome
00	Diploma in Yoga	As the Yoga is spreading in the world extensively, this course has been started to satisfy the needs of the people to know about Yoga. The outcome of this course is as follows: • The students can know about Yoga and its history. • The students can understand how human body works. • They can get the knowledge of Naturopathy and Ayurveda. • It may be useful in the overall development of the students through the study of Asans, Pranayam, Mudras, Soorya-Namaskar, and Satkarma.

॥पदविका-पाठ्यक्रमाः॥

(Diploma Courses)

(1)

विषयः –वैदिकगणितम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	प्राचीन वेद कालीन गणित	• प्राचीनवैदिकग्रन्थे प्रतिपादित-वैदिकगणितशास्त्रविषये छात्राणां ज्ञानं भविष्यति ।वैदिकवाङ्मये कानिचित्सूक्तानि वर्तन्ते,येषाम् अध्ययनेन अङ्कानां मिश्रणं, वियोगीकरणं, गुणनं हरणं च अत्यन्त-स्वल्पीयसा कालेनापि कर्तुं शक्यते । अतः भारतीयगणितशास्त्रस्येतिहासविषये छात्रेषु जिज्ञासा उत्पन्ना भवेत् इति धिया पाठ्यक्रमोऽयं निर्धारितः ।
2	शास्त्रकालीन गणित	• विकासदृष्ट्या या परम्परा पद्धतिर्वा वैज्ञानिकैः आश्रीयते सा एव गाणितिकी पद्धतिः कथ्यते । अतः वैदिककालतः आरभ्य वर्तमानसमयपर्यन्तं गणितस्य या परम्परा पद्धतिर्वा वर्तते तस्याः विवेचनात्मकमध्ययनं छात्रैः करिष्यते । • शुल्वसूत्राणां प्रभावः आधुनिकरेखाविज्ञाने ज्यामितिकविज्ञाने च कीदृशो वर्तते इति छात्रान् अवबोधयितुमेषः पाठ्यक्रमः निर्धारितः ।
3	श्रीभारतीकृष्णतीर्थ विरचित वेदगणित	• श्रीभारतीकृष्णतीर्थस्वामिना प्रतिपादितस्य पुस्तकस्य सूत्रानुसारं छात्राणामुपकाराय प्रयोगविज्ञानं भविष्यति । • वैदिकगणितस्य विवेचनं संस्कृतभाषायां वर्तते । अतः छात्रेषु प्राचीनभारतीयगणितस्य पारिभाषिकशब्दानां ज्ञानं भवेदिति लक्ष्यम् ।

विषयः – कर्मकाण्डम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	प्रारम्भिकपूजनम् एवं स्तुतिः	कर्मकाण्डसम्पादन के लिए स्तोत्रज्ञान नितान्त अपेक्षित है। पुनः प्रारम्भिकपूजनज्ञान के लिए संकल्प गणेशपूजन मातृपूजन नान्दीश्राद्ध इत्यादि का ज्ञान होना चहिए। शरीर शुद्धि के लिए नित्यकर्म का ज्ञान अति आवश्यक है।
2	संस्कारकर्म-शान्तिविधिश्च	उत्तमसमाजनिर्माण के लिए संस्कारों की महत्त्वपूर्णभूमिका है। संस्कर सामाजिक उन्नति के लिए सुसंस्कारित बालक एवं बालिका का निर्माण करता है। ग्रहशान्ति कर्म करवाने से जातक का कष्ट कम हो सकता है।
3	उत्तरक्रिया-श्राद्धविधिश्च	श्रद्धा से श्राद्ध। पितृऋण से मुक्तिप्राप्ति के लिए श्राद्धों की आवश्यकता है। 'श्राद्धं न कुरुते यः तस्य रक्तं पिबन्ति ते' इस वचन के अनुसार स्पष्ट है कि श्राद्ध भारतीयसंस्कृति का एक अभिन्न अङ्ग है।

विषयः - ज्योतिषशास्त्रम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	मुहूर्तप्रवेशिका	• अनेन प्रश्नपत्रेण छात्राः विभिन्नेषु मुहूर्तेषु शुभाशुभतिथिवारनक्षत्राणां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। • अनेन प्रश्नपत्रेण छात्राः तिथिवारनक्षत्राणां विभिन्नानां प्रकृतीनां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। • अनेन छात्राः ग्रहाणां संक्रान्तिज्ञानं सम्यक्तया करिष्यन्ति। • अनेन छात्राः षोडशसंस्काराणां मुहूर्तानां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। • अनेन छात्राः यात्रायां विचारणीयविषयानां मुहूर्तज्ञानं करिष्यन्ति। • अनेन छात्राः वास्तुविषये प्रमुखतथ्यानामपि ज्ञानं करिष्यन्ति। • केषुचिदंशेषु देशभेदेन सम्प्रदायभेदाः सन्ति। यथा वर्ज्यम् इति 'ग्रहणतः पूर्वं दिनानां त्रयं' – मुहूर्तचिन्तामणिः।
2	जन्मकुण्डलीनिर्माणम्	• अनेन छात्राः राशिनिर्माणज्ञानं करिष्यन्ति एतेन सह सर्वेषां संवत्सराणां ज्ञानं, मास-ऋतु-पक्षादीनां ज्ञानञ्च करिष्यन्ति। • अनेन प्रश्नपत्रेण छात्रैः कुण्डलीनिर्माणज्ञानं करिष्यते। • अनेन छात्रैः वर्षेशानयनं, मुंथासाधनं, ताजिकशास्त्रस्य च ज्ञानं कर्तुं शक्यते। • अनेन छात्रैः विश्वस्य कस्यापि स्थानस्य जातकस्य च कुण्डलीनिर्माणं कर्तुं शक्यते। • अनेन छात्रैः समस्तविश्वस्य अक्षांश-देशान्तरादीनां ज्ञानं सम्यक्तया कर्तुं शक्यते। • किन्तु इति दाक्षिणात्यः सम्प्रदायः। एते अंशाः अपि योजनीयाः 'सूर्येन्द्वोर्ग्रहणे दृष्टे वर्जयेद्दिवसत्रयम्' स्पष्टप्रतिपत्तये।
3	होराप्रवेशिका	• अनेन पत्रेण छात्राः हस्तरेखाज्ञानेन सह समस्तसामुद्रिकरहस्यस्य ज्ञानं करिष्यन्ति। • अनेन छात्राः राशिग्रहादीनां परिचयः स्वरूपस्य च ज्ञानं करिष्यन्ति। • अनेन विविधानां योगानां ज्ञानं, सूर्यादिग्रहाणां तन्वादिभावविषयकज्ञानं सम्यक्तया कर्तुं शक्यते।

विषयः - वास्तुशास्त्रम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	वास्तुभूमि चयन	• अनेन पत्रेण छात्रैः वास्तुशास्त्रस्य सामान्यपरिचयः, पञ्चाङ्गपरिचयः, गृहनिर्माणस्य महत्त्वम्, ग्राममध्ये वास्तुचयनं च सरलतया ज्ञास्यते। अनेन भूमिपरीक्षणस्य प्रकाराः अपि छात्रैः ज्ञास्यन्ते।
2	भवन स्वरूप विचार	• अनेन पत्रेण वास्तुनिर्माणसमये ग्राह्यकाष्ठानां, त्याज्यकाष्ठानां ज्ञानं, वास्तुकृत्यं, भित्तिज्ञानं, गृहौच्च्यविचारः, दिक्साधनं, शुभप्रदपिण्डसाधनं, गृहद्वारविचारः, आयादिविचारः च छात्रैः विस्तृततया ज्ञास्यते।
3	द्वारगवाक्षादि विचार एवं - मुहूर्त्तविचार	• अनेन पत्रेण छात्रैः गृहारम्भस्य कालः, द्वारविचारः, गृहारम्भे प्रशस्ताप्रशस्तमास-पक्ष-तिथि-नक्षत्र-लग्नादीनां ज्ञानं, पञ्चाङ्गशुद्धिः, कूपविचारः, गृहस्य आयुविचारः, गृहप्रवेशमुहूर्तः, वास्तुशान्तिविधानम् एतत्सर्वं सम्यक्तया ज्ञास्यते।

विषयः –संस्कृत टीचिंग

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	संस्कृतपाठन-अभियोग्यता	• छात्रेषु सरलसंस्कृतेन सम्भाषणस्य कौशलविकासः । अन्याभिः संस्थाभिः प्रकाशितानां सामग्रीणाम् उपयोगः कर्तव्यः । • अस्य पत्रस्य पठनेन छात्राः प्रारम्भिकस्तरीयं सरलं संस्कृतं संस्कृतमाध्यमेनैव पाठयितुं समर्थाः भविष्यन्ति। • तथा पाठने आवश्यकानां पाठ्यांशानां निर्धारणं कर्तुं शक्ष्यन्ति। • पाठ्यांशानुगुणं समुचितायाः आकर्षिकायाः पाठ्यसामग्रेः निर्माणं कर्तुं शक्ष्यन्ति। • प्रभाविरीत्या संस्कृतेन संस्कृतपाठनं कर्तुं शक्ष्यन्ति।
2	संस्कृतलेखन-अभियोग्यता	• छात्रेषु लेखननियमानां बोधः कौशल विकासः च । • अस्य पत्रस्य पठनेन छात्राः सरलेन किन्तु शुद्धेन संस्कृतेन स्वविचाराणाम् लिखिताम् अभिव्यक्तिं कर्तुं क्षमाः भविष्यन्ति। • संस्कृतलेखने सम्भावितानां दोषाणां ज्ञानं तत्परिहारान् च ज्ञास्यन्ति। • हिन्द्यादि-आधुनिकाभाषाणाम् अपेक्षया संस्कृतभाषायाः लेखने ये विशेषाः सन्ति तान् सम्यग् ज्ञास्यन्ति।
3	संस्कृतपाठन अभियोग्यता -	• छात्रेषु पाठनस्य कौशलविकासः । • अस्य पत्रस्य पठनेन छात्राः सरलेन किन्तु शुद्धेन संस्कृतेन स्वविचाराणां वाचिकीम् अभिव्यक्तिं कर्तुं क्षमाः भविष्यन्ति • सरलेन संस्कृतेन सरलान् संवादान् प्रस्तोतुं शक्ष्यन्ति। • पाठनकाले अपि सुगमस्य संस्कृतस्य प्रयोगं कर्तुं शक्ष्यन्ति।

विषयः – POST GRADUATE DIPLOMA IN SANSKRIT, GUJARATI AND HINDU STUDIES

Paper No.	**Name of Subject**	**Outcome**
1	Sanskrit Language	• This study will introduce students to Sanskrit grammar. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. •
2	Gujarati Language	• This study will introduce students to Gujarati grammar. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. •
3	Hindu Studies	• This study will introduce students to Hindu scripture. • Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. • Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered. • In study students learn little parts of *ṛgvedaḥ, śrīmadbhādavatpurāṇam, śrīmadbhagavadgītā, upaniṣad, vacanāmṛtam etc.* • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thought. • They will capture new thoughts in the perspective of the Swaminarayan theology.

विषय: – GRADUATE DIPLOMA IN SANSKRIT, GUJARATI AND HINDU STUDIES

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	Sanskrit Language	• This study will introduce students to Sanskrit grammar. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. •
2	Gujarati Language	• This study will introduce students to Gujarati grammar. • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thoughts. •
3	Hindu Studies	• This study will introduce students to Hindu scripture. • Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. • Inquiry into Hinduism’s core beliefs and practices will be fostered. • In study students learn little parts of *ṛgvedaḥ, śrīmadbhādavatpurāṇam, śrīmadbhagavadgītā, upaniṣad, vacanāmṛtam etc.* • Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thought. • They will capture new thoughts in the perspective of the Swaminarayan theology.

विषयः – मन्दिरव्यवस्थापनम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	पूजापद्धति	• मन्त्रोच्चार-नीराजनादीनां विधिं ज्ञास्यति। • प्रमुखमन्दिराणां नीराजन-भूग-शृङ्गारादिविशयेषु ज्ञानं प्राप्स्यति। • सामान्यसंस्कृतसम्भाषणस्य ज्ञानं प्रप्स्यति। • इस अभ्यासक्रम से छात्रों में अध्यात्म का संचार हो । और मनुष्य धर्माभिमुख हों । • इस अभ्यासक्रम से छात्रों में मूर्तिपूजा का महत्त्व स्पष्ट हो ।
2	मूर्तिशिल्पशास्त्र तथा - प्रवचनपरंपरा का परिचय	• अस्य पत्रस्य अध्ययनेन छात्रः शिल्प-स्थापत्य-मूर्ति-शास्त्राणां ज्ञानं प्राप्स्यति। • अस्य पत्रस्य अध्ययनेन छात्रः मन्दिरेषु निर्वर्त्यमानानां विविधानाम् उत्सवानां तेषां व्यवस्थापनस्य च ज्ञानं प्राप्स्यति। • विविधपूजापद्धतीनां ज्ञानं प्राप्स्यति। • मन्दिरसन्दर्भे नृत्य-नाटक-वाद्य-गान-भजन-प्रवचनपरम्पराणां परिचयं प्राप्स्यति • इस अभ्यासक्रम से छात्रों को मन्दिरों के शिल्पस्थापत्य कला का परिचय हो । • इस अभ्यासक्रम से छात्र कथा-प्रवचन एवं सत्संग से अच्छा संस्कारी मानव बने ।
3	प्रशासन एवं व्यवस्था	• अस्य पत्रस्य अध्ययनेन छात्रः दर्शनसम्बन्धिव्यवस्थापनस्य विविधधार्मिकविधीनां च व्यवस्थासन्दर्भे ज्ञानं प्राप्स्यति • यात्रिकाणां निवासभोजनव्यवस्थां ज्ञास्यति • मन्दिरस्य न्यासव्यवस्थायाः, सुरक्षाव्यवस्थायाः, प्रशासनस्य, सम्पत्तिसम्बद्धानां नियमानां च परिचयं प्राप्स्यति। • इस अभ्यासक्रम से छात्र मन्दिर का व्यवस्थापन एवं प्रशासन का ज्ञाता बने । • इस अभ्यासक्रम से प्रत्येक नागरिक धर्माभिमुख बने ।

विषयः – संगीतम् (गानं स्वरवाद्यवादनं च)

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	રાગોનો ક્રિયાત્મક અભ્યાસ	• હેતુ :- રાગોનો ક્રિયાત્મક અભ્યાસ.
2	ગ્રન્થ, ગ્રન્થકાર અને ઘરાનાનો પરિચય	• હેતુ :- પ્રાચીન તથા અર્વાચીન ગ્રન્થ, ગ્રન્થકાર તેમજ ઘરાનાનો પરિચય મળે છે.
3	રાગો તથા તાલોનો અભ્યાસ	• હેતુ :- વિવિધ રાગોની શબ્દાવલી, વ્યાખ્યાઓ વગેરેની માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે.

विषयः - नाट्यशास्त्रम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	નાટ્યશાસ્ત્રનો પૂર્વ પરિચય	• વિદ્યાર્થીને નાટ્યશાસ્ત્રનો પુર્વ પરિચય આપી અભિનય અને રુપક અંગે પ્રાથમીક જાનકારિ પ્રદાન કરવી • વિદ્યાર્થીને સંસ્કુત સંભાષણ અંગે પ્રાયોગિક પ્રશિક્ષણ આપવું.
2	આંગિક અભિનય	• વિદ્યાર્થીને નાટ્યશાસ્ત્ર અનુશાર આંગિક અભિનય વિષે સેન્દ્ધાંતિક જાણકારી તેમજ પ્રાયોગિક તાલીમ આપવી.
3	વાચિક અભિનય અને સાત્વિક અભિનય	• વિદ્યાર્થીને નાટ્યશાસ્ત્ર અનુશાર વાચિક અને સાત્વિક અભિનય વિષે સેન્દ્ધાંતિક જાણકારી તેમજ પ્રાયોગિક તાલીમ આપવી.

(11)

विषयः - योगः

Sr. No	Name of Subject	Outcome
1.	યોગ વિજ્ઞાન	• યોગના વાસ્તવિક સ્વરૂપનું જ્ઞાન મળે છે. • અષ્ટાંગ યોગનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન મળે છે. • યોગની શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર થતી અસરો જાણી શકાય છે. • **યોગના જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ , સંપૂર્ણ સમજ, વ્યવહારીક જીવનમા યોગના ઉપયોગની સમજણ મળે છે.**
2	શરીર રચના અને આરોગ્ય વિજ્ઞાન	• માનવ શરીર રચના અને કાર્યો વિશે સમજ મળે છે. • આહારના જ્ઞાન અને ઉપયોગીતા દ્વારા સ્વાસ્થ્ય વૃધ્ધિ થાય છે. • યૌગિક ચિકિત્સા, નિસર્ગોપચાર અને આયુર્વેદનો પરિચય અને તેની સમજણ કેળવી શકાય છે. • **માનવ શરીર રચના, ક્રિયા અને આરોગ્ય સંબંધીત જ્ઞાનનું સંર્વધન થાય છે.**
3	પ્રાયોગિક યોગ	• શારીરિક, માનસિક અને આધ્યાત્મિક સ્વાસ્થ્યને પ્રબળ બનાવી શકાય છે. • એકાગ્રતા અને રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધે છે. • આંતરીક અંગોની શુધ્ધિ અને ત્રિદોષનું સમન થાય છે. • રોગપ્રતિકારક શકિત વધે છે અને સર્વાંગી વિકાસ થાય છે.

विषयः - Diploma in the Shrimad-Bhagavad-Gita and its Sanskrit Commentaries.

Sr. No	Name of Subject	Outcome
1.	श्रीमद्भगवद्गीता (१-६अध्यायाः)	➢ इस अध्ययन से शास्त्रों का परिचय होगा। This study will introduce students to Hindu scripture. ➢ हिंदु शास्त्रों के विभिन्न क्षेत्रों में संशोधन हेतु छात्रों को ज्ञान होगा । Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. ➢ छात्रों को हिंदु संस्कृति के विचारों का एक नूतन और विशिष्ट दृष्टिकोण प्राप्त होगा। Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thought. ➢ गीता के विभिन्न भाष्यों और टीकाओं का ज्ञान होगा। Students will obtain knowledge of different commentaries and other texts on the Gita. ➢ गीता के कर्मयोग, अवतार-सिद्धांत आदि विशेषताओं की जिज्ञासा बढ़ेगी। Curiosity will be spurred regarding some of the Gita's unique teachings, such as its explanations of karmayoga and avatāravada. ➢ हिंदु धर्म के सिद्धांतों और साधनाओं के संशोधन में पोषण मिलेगा । Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered. ➢ शांकर, रामानुज और स्वामिनारायण भाष्यों की तुलना से गीता के विभिन्न गूढ अर्थों का परिचय होगा। Comparison of the Shankara, Ramanuja and Swaminarayan commentaries will introduce students to various esoteric meanings latent in the Gita. ➢ छात्रों को संस्कृतभाषामेंलिखेगएभाष्योंऔरव्याख्याओंकीविशिष्टशैलीकापरिचयहोगा।

		Students will be introduced to a unique style of interpretation of commentaries and other texts in Sanskrit.
2	श्रीमद्भगवद्गीता (७-१२ अध्यायाः)	➢ गीता में समाविष्ट अक्षरब्रह्म तत्त्व के महत्त्व की चर्चा होगी । To discuss the importance of the entity of 'Aksharabrahman' as it appears in the Gita. ➢ श्रीमद्भगवद्गीता उपनिषदों का उपबृंहण है – इस विषय का ज्ञान होगा। To draw attention to the Shrimad Bhagavad Gita's status as an exposition on the Upanishads. ➢ गीता कथित परमात्मा की विभूति, विश्वरूपदर्शन आदि से परमात्मा के तात्त्विक स्वरूप का अध्ययन होगा। To explore the Gita's teachings about Paramatman's metaphysical characteristics through the study of Paramatman'svibhutis, the vishvasvarupa-darshana, and other subjects. ➢ इस अध्ययन से शास्त्रों का परिचय होगा। This study will introduce students to Hindu scripture. ➢ हिंदु शास्त्रों के विभिन्न क्षेत्रों में संशोधन हेतु छात्रों को ज्ञान होगा । Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. ➢ छात्रों को हिंदु संस्कृति के विचारों का एक नूतन और विशिष्ट दृष्टिकोण प्राप्त होगा। Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thought. ➢ हिंदु धर्म के सिद्धांतों और साधनाओं के संशोधन में पोषण मिलेगा । Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered.

		➢ शांकर, रामानुज और स्वामिनारायण भाष्यों की तुलना से गीता के विभिन्न गूढ अर्थों का परिचय होगा। Comparison of the Shankara, Ramanuja and Swaminarayan commentaries will introduce students to various esoteric meanings latent in the Gita. ➢ छात्रों को संस्कृतभाषामेंलिखेगएभाष्योंऔरव्याख्याओंकीविशिष्टशैलीकापरिचयहोगा। Students will be introduced to a unique style of interpretation of commentaries and other texts in Sanskrit.
3	श्रीमद्भगवद्गीता (१३-१८ अध्यायाः)	➢ पुरुषोत्तमयोग में बताए गए परमात्मा के स्वरूप का अवबोध होगा। Students will understand Paramatman's form as it is described in the 'Purushottama-yoga'. ➢ गुणातीत, ब्रह्मभाव आदि शब्दों से गीता-कथित साधना स्पष्ट होगी। Students will understand the spiritual practice described in the Gita through terms such as 'gunatita' and 'brahmabhava'. ➢ इस अध्ययन से शास्त्रों का परिचय होगा। This study will introduce students to Hindu scripture. ➢ हिंदु शास्त्रों के विभिन्न क्षेत्रों में संशोधन हेतु छात्रों को ज्ञान होगा । Students will explore different avenues for further inquiry into Hindu texts. ➢ छात्रों को हिंदु संस्कृति के विचारों का एक नूतन और विशिष्ट दृष्टिकोण प्राप्त होगा। Students will acquire a novel and distinctive view of Hindu thought. ➢ हिंदु धर्म के सिद्धांतों और साधनाओं के संशोधन में पोषण मिलेगा । Inquiry into Hinduism's core beliefs and practices will be fostered. ➢ शांकर, रामानुज और स्वामिनारायण भाष्यों की तुलना से गीता के विभिन्न गूढ अर्थों का परिचय होगा। Comparison of the Shankara, Ramanuja and Swaminarayan commentaries

		will introduce students to various esoteric meanings latent in the Gita. ➢ छात्रों को संस्कृतभाषामेंलिखेगएभाष्योंऔरव्याख्याओंकीविशिष्टशैलीकापरिचयहोगा। Students will be introduced to a unique style of interpretation of commentaries and other texts in Sanskrit.

विषयः - वल्लभवेदान्तः

Sr. No	Name of Subject	Outcome
1.	शुद्धाद्वैतवेदान्तस्य परिचयः।	छात्रेषु विविधवल्लभसम्प्रदायानां बोधः, वल्लभवेदान्तस्य ग्रन्थविशेषाणां परिचयः, वल्लभवेदान्तस्य पारिभाषिकपदाणां परिचयः। भक्तिमार्गनिष्ठा, व्यक्तित्वविकासाय ज्ञानं भविष्यति। दर्शनविशेषस्य परिचयो भविष्यति
2	तत्वार्थदिपनिबन्धे शास्त्रार्थप्रकरणम्	वल्लभवेदान्तस्य मुख्यसिद्धान्तानां परिचयः। वल्लभवेदान्तानुसारं शास्त्रस्य तदर्थस्य चावबोधः, जीव ब्रह्मणोः स्वरूपज्ञानम्, प्रमाणानां ज्ञानम्, भक्तेः महत्त्वम्, प्रपंचस्य स्वरूपम्, विद्याऽविद्ययोः स्वरूपम् इत्यादि विषयाणां ज्ञानं भविष्यति।
3	षोडशग्रन्थतः प्रमेयरत्नार्ण वतश्च नियतांशः	भगवदीयानां भक्तानां कर्तव्याणि, भक्तेः वृद्ध्युपायाः, विवेकधैर्याश्रयस्वरूपज्ञानम् भविष्यति। वल्लभवेदान्तस्य सिद्धान्तानुसारं प्रमुखसिद्धान्तानां ज्ञानम्। प्रपञ्चस्य स्वरूम् प्रजीवस्वरूपज्ञानम् एवं ब्रह्मणः स्वरूपज्ञानच भविष्यति।

विषयः - पुरालिपि, पाण्डुलिपि-विज्ञान

Sr. No	Name of Subject	Outcome
1.	भारत की पुरातन लिपियाँ	इस प्रश्नपत्र (पाठ्यक्रम) से विद्यार्थी भारत की प्राचीन लिपियों के उद्भव एवं विकास, तथा परिवर्तन-यात्रा जान सकेगा। प्राचीन लिपियों में लिखी पाण्डुलिपियों को पढने की एवं उनको देवनागरी में रूपान्तरित करने की क्षमता अर्जित कर सकेगा ।।
2	पाण्डुलिपि-विज्ञान	इस प्रश्नपत्र के अभ्यास से विद्यार्थी प्राचीन पाण्डुलिपि विषयक गति-विधियाँ, भारत की लेखनकला एवं तत्सम्बद्ध इतिहास से अवगत होगा । तथा पाण्डुलिपियों की सुरक्षा, विनियोग, वितरण, पुनः प्राप्ति के उपायादि से अवगत होगा । प्राचीन काल के अप्रकाशित ग्रन्थों की ज्ञानसंपदा के प्रति अभिमुख होगा।
3	समीक्षित पाठ-सम्पादन की पद्धतियाँ	इस प्रश्नपत्र के अभ्यास से विद्यार्थी-गण पाण्डुलिपियों में संचरित हुए अशुद्ध पाठ एवं पाठान्तरों से भरे ग्रन्थों के प्राचीन से प्राचीनतर, एवं प्राचीनतर से प्राचीनतम स्वरूप की खोज करने की प्रविधि से परिचित होगा। सर्वाधिक श्रद्धेय पाठ की प्राप्ति की तर्कशृंखला को जान सकेगा एवं पाठसम्पादन के सर्वमान्य सिद्धान्तों को जान सकेगा । अन्ततोगत्वा पाण्डुलिपियों से समीक्षित पाठसम्पादन तैयार करने की योग्यता प्राप्त कर सकेगा ।।

विषयः – नाट्यशास्त्रम्

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	નાટ્ય સિદ્ધાંત	• વિદ્યાર્થીને નાટ્ય સિદ્ધાંત વિષે સેધાંતિક જાણકારી આપવી
2	નાટ્ય પ્રયોગ	• વિદ્યાર્થીને સંસ્કૃત નાટ્ય પ્રયોગ અંતર્ગત નાટ્યગૃહ તથા નેપથ્ય વિષે સેદ્ધાંતિક જાણકારી તેમજ પ્રાયોગિક તાલીમ આપવી.
3	પ્રયોગ રુઢિયો	• વિદ્યાર્થીને પ્રયોગ રુઢિયો વિશે સેદ્ધાંતિક જાણકારી આપી સંસ્કૃત રૂપકની ભજવણી અંગે પ્રાયોગિક તાલીમ આપવી.

विषयः – संस्कृत लेंगवेज़

Paper No.	Name of Subject	Outcome
1	संस्कृत संभासन	• वाक्यसंरचनायाः ज्ञानम्। • वाक्यघटकपदानां विभक्त्यादिज्ञानम्। • उच्चारणस्थानप्रयत्नादिकं वर्णोत्पत्तिज्ञानम्। • शब्दरूपाणां ज्ञानम्, उपयोगप्रक्रिया च अवगम्यते। • विशिष्टाव्ययानां ज्ञानं तेषां प्रयोगे च निपुणाः भवन्ति।
2	प्रायोगिक संस्कृत व्याकरण	• अजादिसन्धीनां ज्ञानम्, तेषां प्रयोगे नैपुण्यञ्च। • क्त्वादिकृत्प्रत्ययानां ज्ञानम्, तेषां प्रयोगे नैपुण्यञ्च। • अव्ययानां प्रयोगज्ञानम्, कृदन्तादीनाञ्च प्रायोगिकं ज्ञानम्। • उपसर्गाणां सम्यगवबोधः। • विभज्यप्रयोगेषु दक्षता।
3	प्रारम्भिक संस्कृत वाद्‌यपरिचय	• सङ्ख्यानां लिङ्गवचनादिपूर्वकं प्रायोगिकं ज्ञानम्। • देवनागर्यां सङ्ख्यानां लेखने नैपुण्यम्। • पूरणप्रत्ययान्तानां प्रायोगिकं ज्ञानम्। • केषाञ्चन विशिष्टश्लोकानां ज्ञानम्। • छन्दसां ज्ञानम्। • अमरकोशस्य सामान्यपरिचयः।